

ВІСНИК

Український літературний часопис,
ч. 6, липень, 1988, Вайнланд - Нью-Йорк.
Редактор-видавець Ів. МАНІЛО

Олександр Гончар

С О Б О Р /Роман/

I.

У жодній енциклопедії світу не знайти вам цієї Зачіплянки. А вона є, існує в реальності. Без звички навіть трохи дивно звучить: Зачіплянка. Хтось колись тут за щось зачепився. І так пішло. В давні, в дозаводські часи було, кажуть, на цьому місці велике село, що робило списи запорожцям. І коли мандрували козаки на Січ, то завертали сюди, щоб заpastися списками. Отоді, може, котрийсь козак і зачепився тут за якусь, поклавши початок династії.

Живуть на Зачіплянці здебільшого праведні люди, або, як Микола-студент сказав би, правильні. Роботяги. Металурги. Ті, чий життя розбите на зміни, денні і нічні. З одного краю селища сага блищить, з другого - облуплений собор на майдані біліє. Старовинний, козацький. А перед вікнами селища, за вишняками, за Дніпром, ніч кризь ніч палахкотить ятрово домен, вулканиться червоно. Там народжується метал. Небо тремтить і глибшим стає щоразу, коли металургійний, випліскуючи заграви, бурхас з крутого берега лавою розпечених шлаків.

Буре небо над містом, бурі дими.

Опівночі, коли промчить, прошурхоче велосипедами нічна зміна у бік заводів, і, зморена денними клопотами, Зачіплянка нарешті поринає в сон, і висне над нею з просторів неба місяць зеленорогий, собор стоїть над селищами в задумі, один серед тиші, серед світової акацієвої ночі, що більше навіть не на ніч схожа, а на якусь, сказати б, антиніч. Бо на тут незвичайна, ця антиніч, вона мовби зачаклована видом собору, заслухана німої музики його округлих, гармонійно посланих бань, наростаючих ярусів, його співучих ліній. Для неї, зачасної в бажанні розгадати давні якісь загадки, розшифрувати тайнописи віків, собор ще повен далекою музикою, гримить обвалом літургій, перелунює православними месами, піснеспівками, шепоче жагою спокут, він ще повен гріхами, в яких тут калялись, і сповідями, і сльозами, і екстазом людських поривів, надій...

Заводи дають плавку, заграви бурхають у небо, і вся глибіння його, враз оживши, починає дихати, пульсувати; відблиски неба грають ночами на стінах собору, на його верхах.

Якщо в такий час повертається з інституту Микола Баглай, студент металургійного, то він, ясна річ, зупиняється на майдані, задер голову і за звичкою послушає собор, його мовчання, послушає оту, не кожному доступну "музику сфер". Зачувши лядину, замушкотить на соборі плавнева лелека, що вимостила собі гніздо в риштованні, обкинутої довкола однієї з бокових бань. Як зараз: тільки став - уже занепокоїлась, заворушилась, чи загравою розбуркана, чи за лелечат тривохиться, щоб з гнізда не повипадали. Підвела над гніздом, і між плавкими обрисами куполів вималювався ще один обрис - граціозний, на високій нозі силует.

Стоїть птаха, поглядає з соборної висоти на улюблену свою з жабенятами сагу, що віддалік поблискує при місяці плесом, озирає сряблясті шатра акацій, що окутали Зачіплянку густим медвянистим духом.

Материзна все тут, предківщина студентова. Віки промовляють до нього в цей опівнічний час, коли вже не джмелять моторчики по садах, не шелестить вода із шлангів і над заколисаною в місячній сльві Зачіплянкою, над її тихими вуличками панує тільки червона сторожкість неба та спокійна ясність собору. Вночі собор ніби ще величавіший, ніж удень. І ніколи студентові не набридає на нього дивитись. Один із тих велетів тисячолітніх, що розкидані по всій планеті, - то мов похмурі цитаделі стоять з щілинами вікон-бійниць, то стрільчастими шпильми десь черкаються хмар, то в розлогих опуклостях бань відтворюють образи неба... Серед моря людських поколінь, серед текучих віків височать незрушно, оклежавши себе символами-оздобами, кам'яними химерами, вкарбувавши в собі пристрасті епох. І коли ті, далекі, прийдуть, виринувши з глибин всесвіту, наблизяться колись до нашої планети, перше, що їх здивує, будуть... собори! І вони, ті, зоряні, теж стануть дошукуватись тайни пропорцій, ідеального суголосся думки й матеріалу, шукатимуть ніким не розгадані формули вічної краси!..

Так буде, студент певен цього.

Безвітрано, і коксохімічного диму сьогодні не чути. Медом акацій пахне сьогодні зачіплянська вуличка Весела. Шпорішем затяглась попід парканами, а посередені пухкий килим пилки, і по ньому легко пахнуть студентські, розбиті на тренуваннях кеди. Хоч ніде ще хлопець і не літав, а йде по зачіплянському килиму, мов космонавт...

I.

Olexander Gonchar

Для нього, для Баглая-молодшого, тут епіцентр життя. Тут чутніше, ніж будь-де, промовляє до тебе навколишній світ своєю мудрою нічною тишею, химерною рослиною в "яззю" на відбілених місяцем шлакових стінах. Вночі вразяє тебе оце буйне зачіплянське бароко кетяжистих акацій та виноградного буйнолістя. Все змінилось, розрослося, переплелось, і в усьому, в єдності всього гармонія. І самий смисл буття чи не в тому, щоб пити красу цих ночей, жити у мудрій злагоді з природою, знати насолоду праці і поезію людських взаємин? І щоб навчитися цим дорожити, відчутти потребу це берегти... Спочивав Весела, натрудившись, нагаласувавшись за день, розметавши натовпи своїх сірих, канчолливих клопотів. Міцно спить під наркозом акацій, що аж до відчинених вікон звисають своїм рясним сріблястим суцвіттям. Не видно ні верандні парканів, ні нужників - все повите нічними фантазіями акацій, химер"ям тіней. Тиша, сон і цвіт. Щось є чаклунське в тасмичності нічного цвітіння, в місячній мареві й тиші цих світлих акаційських ночей. Все у спочинку, тільки дихають повно легені неба та височить над селищами собор, чатує зачіплянські сні й сновидіння.

Повагом чвалас Баглай-студент у трикотажному спортивному костюмі; щось намугикувє йдучи. Запізнілий гук чути десь на Клинчику, йому відгукнулося на Циганівці чи на Колоді, хочеться й студентові гукнути на всю горлянку, та, проте, совісно, люди ж сплять, тому й далі тільки мугиче впівголоса щось незрозуміле Зачіплянці, як і його інтегралі.

Крім Баглая-молодшого, є ще Баглай-старший, що за свій темперамент та задержування тість раніше був знаний на селищах як Іван-дикий, а з певного часу відомий більше як рудий Баглай, що в Індії, або просто Віруньчін Іван. Зійшлися характерами Іван та Вірунька. Живуть душа в душу, біля їхнього двору як знак ідилічної згоди в сімействі під навислим цвітом акацій лавиця чугуненька, зручна, з бильцем. Лавка, можна сказати, історична. Невдовзі після одруження Іван власноручно змайстрував її, щоб можна було вийти увечері й посидіти при тихих зорях з молодшою дружиною в парі. Бгадав, видно, Іван місце вибрати; якраз там, може, лавку спорудив, де працюри колись сиділи на колодках. Бо як вечір, так і збіговисько біля лавки, з усієї вулиці сюди, наче їм тут каша закопана. Цілий вечір товчуться під вікном, на гітарах бринькають. Доки Іван був дома, не раз вулицю розганяв, в самих трусах вискакував сухоробрий, закудланий від сну, витрішкуватий дий:

- Ану, киш мені звідси, гайдуряки, варакути! Як ви мені вбрунькались! Після зміни й відпочити не дають.

Сьогодні розжене тих брунькачів, а завтра вони знов тут, знов бренькають, регочуть під вікнами, ніби навмисне випробовують Іванів терпець та оту його "дикість", коли від найменшого доторку чоловік уже завівся, уже спалахнув, як порох.

А зараз лавка вільна, - чи не тому й вільна, що господаря в хаті нема, що нікому вискакувати та полохати? Сама наче запрошує: сядь, студенте, відпочинь після трудів праведних!... Можна навіть і лягти на лавці горілиць та ще й тут помугикати до ніч - них світил. Тільки-но студент розлігся, відчувши себе в блаженстві супокою, як у відчиненім вікні з"явилася заспана Вірунька. Кругловида, повноплеча, злягла на підвіконня, білою пазухою до місяця світить...

Дивацтва контрактованого студента Віруньці добре знайомі, це тільки він, Микола, має звичку о такій порі розлягтися горичерева на чужій лавці, хоч додому два кроки, і видавати зіркам свою самодіяльність...

- Ловко ж ти тут уместився, - подас Вірунька голос з вікна. - І співаєш гарно, тільки якби замовк, було б краще... Дітей мені побудиш.

- Мовчу. Співати забронено, а думати можна?

- Якась уже нагнала думок?

- Ні, думки мої іншого характеру.

- Якого ж, саме, коли не секрет?

- Думаю, Брунько, обмислюю: чи не записатися мені в секцію клясової боротьби?

- Це щось нове.

- Об"яву таку в нас біля деканату вивішено: "Записуйтеся в секцію клясової боротьби"... в розумінні клясичної тобто.

Вірунька тихо сміється. Білі яблука шік поблискують, і плечі біліють, купаючись в місячній молоці, і здається, пахне від неї молочно. Давно не доярка, а й досі від Віруньки молоко наче пахне, як тоді, коли Іван уперше привів її на Веселу. Бодив та все показував їй, вихваляючись, викрикував гордовито: "На нашій вулиці анонімок не пишуть!" Розкохалася, розповніла в щасливім зам'язі, в ідилії шлюбу, хоча на роботі її доводиться нелегко, в гуркотняві шихтового двору, де Вірунька не перший рік висиджує зміну за зміною в кабіні свого крана. Там її називають ас-машиніст. Тільки там обличчя її завжди в респіраторній мащі, яку вона не скидає протягом всієї зміни, щоб не отруєватися їдкою пилюкою агломерату. Мов королева, возсідас там Вірунька десь аж у піднебессі це - ху, десь там торкає пальчиками залізну гриву свого велетня крана, і він, покірний най - меншому її порухові, пересувається куди треба, з гуркотом загрибас тонни іржавого брухту, переносить у повітрі і з ще більшим гуркотом - у мульди, у мульди! На вічних протягах, в ядучій пилюці, у скреготах заліза - таке її життя в чорній, літаєчій над пеклом шихтового двору кабіні... А тут біленька кабінка її хати пливе у пахоцах акацій, і сюркотливий коник десь із бур"янів тче і тче передовій кранівниці свою нічну поему...

- Вірунько, що тобі собор отой говорить?

- Отой облуплений? Не чула, щоб він говорив.

- А ти вслухайся. Не так вухами, як душею...

- Моїй душі є до кого прислухатися: Івана оце знову вві сні бачила... Наче дно ковшу прогоріло! Тільки підняла його, дно - хрясь, метал розлився по цеху, вже й кран мій горить, залізо горить, а Іван стоїть, ні з місця!.. Я йому гукаю, щоб тікав, а догукнути не могу, наче горло мені забили доломити та магнетити... Згоріш, Іване, кажу і кричу, рятуйся ж! Від цього й прокинулася... До чого б цей сон?

- Факіром Іван повернеться, йогом. Босий по розпеченім шлаку ходитиме.

- Нащо я його пустила? Ніколи більше самого не пушу. На край світа посилятимуть, і я з ним... Бо так і життя зійде... /Далі буде/

Зліва направо: І. Манило, Бас. Барка, мр. Буряківець та Ол. Запорізький-Сеник/Авгсбург, 1948/ Письменник О. Запорізький помер в США 20 травня 1968, проживши 53 роки. Був талановитим критиком, драматургом і байкарем.

Микола МИКОЛАСНКО

НЕ О Б У Л А
Дорога подруго літ минулих,
Дум моїх володарко ясна,
Де ти ходиш, добра Небуло?
Жду, шукаю - і знаходжу в снах.
А прокинуся - тебе немає.
Лиш надія зводиться, росте...
Чи діждуся, шалодзвонний маю,
Я від неї радісних вістей?
Я діждуся! Прийде перед літом
І змахне брови густим крилом.
Сад завітне, загойдас віттям,
І додому піде Архілох.
Ми удвох залишимося... Дрії:
Все тебе немає і нема,
Хоч не раз я в ніжності завію
Тінь твою в туманах переймаю.
1968 -е:е-

Олекса РАНЬ

Е Л Е Г І Я
Спадає листя у долину...
Такий його хитавий шлях.
А я не знаю, де загину -
В спокійній думі чи в боюх.
За листям осінь жовтолиця
Ридас часто, навіть в сні.
Чи прийде раз хто пожуриться
На горбик мій? - А може й ні?
Як лист по світу я блукаю.
Моя, мов вітер, доля зла.
І де спинюся - я не знаю:
Жене без щастя і весла...
-:-:-

Від Ред. Письменникові, поетові
і критикові Олекси РАНЕВІ спов-
нилося 55. Бажаємо йому щастя-
здоров'я та нових творчих успіхів!

Іван ЛЕСНЯНСЬКИЙ

О Д А Д О І в. М А Н И Л А
/Дружнє/

Манило, друже мій Іване,
Твоя слава в світі не зів'яне,
Не поляже вона в Україні...
Буде жити навіки віднині!
Ти сам пишеш, сам і друкуєш,
То гірко плачеш, то з інших кепкуєш;
Тобі помагає поетів когорта,
Бо цього зілля маємо дочорта...
Змалку в степу осідлав ти Пегаса,
Щоб своїм хистом догнати Тараса...
Кінь той крилатий уже не брикає,
Бо він "нагайку" твою поважає.
Прийми ж, друже, нехитру цю оду,
Пиши далі й друкуй для народу,
Що в бізнесі віршів уже не читає
І все друковане на смітних скидає.
Тарас поставив с л о в о на сторожі,
Щоб не лізли свині в наші огорожі,
Але найбільше їх кидає в жар
Твій, любий Іване, "В о л о с о ж а р"!
1968 ---киккккк---

Іван МАНИЛО Б А Й К И
БЕДМЕДЬ І ГАДЮКА

Кубло в дупластім дереві... Гадюка -
Стара, слизька і бездержавна злюка -
Бід гніву й рот розкрила
Аби ужалити Буршила...
Бедмедю, стережись, хоч ти і сила!
-:-:-

Б О Ш А

- Тебе друкують у "Свободі"
Серед марудних платних оголошень...
О, ме-ке-ке! О, ме-ке-ке!
Та й годі!
Нащо тобі таке?! -
Мов плівнув у лице мені Гаврило Воша.
Ось довідка: Гаврило Воша - це мастак
Пролазити усюди сяк і так...
Його запрошув і "Зісник", і "Свобода";
"Північне сяйво" теж друкує радо...
На всякі свята - вже готова пишна ода,
Бандеру ж він несе, немов для маскаради...
Продажний писарю! О, ме-ке-ке!
Нащо ж тобі таке?!
-:-:-

КНИЖКИ І МИШІ

В заоканській стороні
Оселі пишні, осяйні.
Тут кожний має хату і до хати -
Комфорт усюди пребагатий...
Але й таке буває тут в житті:
Вигоди с, а книги в забутті.
* * *
Сдин письменник-видавець
Навидавав книжок, - і звісав накінець...
Книжки його лежать, мов гори,
Припавши пилом неозорим...
Тоді письменник і мудрець
/Ах, що за рішенець?!/
Розклав книжки в повітці й на печі...
Нехай читають миші уночі...
* * *

Ще Рильський так сказав: "Біда,
Як розум пилом припада."
Та буде гірша ще біда,
Як книги сточить мишача орда!!

Передрук дозволений

- ЗАКОВЛЯЙТЕ КНИЖКИ : А. Орел: Словник чужомовних слів/три томи/- 1.15; У. Самчук: Дарія/повість/- 1.75; В. Чапленко: Драм. твори - 3.00; Чорноморці/роман/- 2.80; Ол. Ільченко: Козацькому роду нема переводу.../роман/ 4.90; Е. Гемінгвей: За рікою в затінку дерев/роман/- 1.00; П. Панч: Синів не віддам/повість/- 0.75; І. Манило: Україна сама...- 0.50; Грім за зорею- 0.50; Байкар- 0.80; Січ і відсіч- 0.45; Пеани і кпани- 0.50; Альманах "Болосо-жар", ч. I/вибрані твори/- 0.55; "ЕЛЬДОРАДО"/вибране/- 0.55; Проф. Д. Нитченко: Укр. правописний словник/для всіх/- 2.15; Т. Осьмачка: Китиці часу- 0.50; С. Складенко: Святослав/ром./- 2.80; П. Мирний: Повія- 2.85; П. Феденко: Укр. рух у ХХ ст.- 2.90; Заговляйте тільки в нас! - 1.00

/ З "Книги спостережень", том другий, В-во "Гомін України" /

19 лютого 1952 року на 92-ім році життя упокоївся Кнут ГАМСУН.

Це не могло бути несподіванкою: він, як то кажуть, дай Боже кожному. Недаром був він сином селянина/справжнє прізвище - Педерсен, себто щось, як "Петренко"/, сином своєї землі, міцного й старого кореня: на фотографіях останнього десятиліття обличчя вражає справжнім аристократизмом.

Життя його було по-селянському многотрудне й многоплідне. Доля не заощадила йому в останніх роках і такого "переживання", як у рядові проголошення його "психопатом"... Ціла бібліотека написаних ним ж і в їх книг/а скільки ж ненаписаних чи недописаних! - вимовний свідок, що життя те не пройшло без сліду/як у стількох інших, відомих і славновісних/, що талант Господній змарнований не був, що відпочинок смерті був вповні заслужений, ба й уквітчаний вінком вічної юності - безсмертя.

І, все ж, вістка з 19 лютого якось занадто гостро різонула по серцю...

Гамсун! В цім слові - юність, рідні красавиди, подих весни в степовім вітрі, місячні ночі, осінні сузір'я, залах дівочої коси і перший поцілунок. Гамсун! Середня школа в степовій околиці, дискусія про імпресіонізм/"декаденство"/, музика Гріга і спільне /з нею"/ читання "Вікторії" - а "вона" теж мала нареченого, і теж були "соціальні ріжніці". І були вже перші вірші... Словом усе було таке подібне, що аж страшно ставало. Але й солодко... Гамсун!

Але досить. Бо ця ектенія спогадів можна продовжувати без кінця.

Трудним, а, може, й зайвим було б оповідати, чим був Гамсун для нашого покоління. Рильський свою другу книжку просто назвав був заголовком одної з Гамсунових новель/ "Під осінніми зорями"/. Бурггардт-Клен ніколи не розлучався з гарно опрацьованим томиком "Пана"... Теперішні покоління, боюсь, цього не зрозуміли б. Але, стиснувши біля, і зможуть білізувати засоби розуму, хочеться відзначити цю смерть, як певну дату європейської, отже світової - літератури.

Так, очевидно, Гамсун був "коляборант". В нашій добі "розчарованих комуністів"/на яких все ще є попит на світовій біржі/це слово досі заховує свій дивний, дивно-о д но б і ч н и й визвук. Бо, наприклад, голосний фігляр від маларства п. Пікассо, що понад чверть століття вірно служить т.зв. комунізму, коляборантом не є. Коляборантами залишаються ті, що так чи інакше, були по "протилежній стороні"/як вони це собі, часом трагічно-помилково уявляли/. Коляборантами не були десятки Кестлерів, які - протягом довгих років - цілком реально коляборували з Москвою, спокійнісінько одержувачи солідні літературні гонорари. Вони не розчарувались тоді, коли улюблений ними "організатор" Червоної Армії по телеграфу наказував розстрілювати "ізнестний процент" мешканців на шого краю. Вони не розчарувалися навіть тоді, коли наша Батьківщина була засянована трупами померлих з голоду, і серед того дантейського цвинтарика доходило до трупоїдства... ПЕКУНІА - з Государственного Іздательства - НОН ОЛЕТ. Вони ласкаво зволили розчаруватися допіру - на п'ять хвилин перед тим, як батюшка-цар розчарувався був в "безродних космополітах". Але вони на тім розчаруванні нічого не втратили, бо якотій знайшлися інші меценати, рекламатори й крамарі - і почалася нова форма коляборації, що є їх профісією. О, вони не були, не є і не будуть "коляборантами" - ніколи. "Коляборантом" був лише Гамсун, бо тим "коляборантством" мафія намагається зробити щось зовсім інше: анулювати його творчість, переконати, що її не було, немає і не може бути.

...мафія помиляється. "Голод", "Пан", "Вікторія", "Благодать землі" - то книги в і ч н і. - Вони можуть "фізично" загинути з загибеллю європейської культури/що є свідомою або несвідомою ціллю всіх мафій/, але лише тоді. Бо й грядущі вервари - не виключає не - колись віднайдуть "Вікторію", як - перед віками - були віднайдені й відкриті Гомер і Еврипід, Вергілій і Гораций.

20-ІІ-1952

НА ДІСЛАНІ КНИЖКИ

Мих. ОРЕСТ: Пізні вруна/книга поезій п'ята, Мюнхен, 1965/
 Дм. ДОНЦОВ: Хрестом і мечем/твори, Торонто, 1967/
 Галина ЖУРБА: Тодір Сокір/на тлі історії роман, Нью-Йорк, 1967/
 Вас. ЧАПЛЕНКО: Зойк та інші оповідання/Буенос-Айрес, 1957/
 Н. РІПЕНЦЬКИЙ: Р 33/оповідання, Торонто, 1967/
 Р. ВОЛОДИМИР: Палкі серця/вибрані твори, Нью-Йорк - Лондон, 1964/
 БЕЛИКА УКРАЇНСЬКА РЕВОЛЮЦІЯ/упорядк. Я. Зозуля, УВАН, 1967/
 Вас. БАРКА: ОКЕАН/поезії, Нью-Йорк, 1959/
 Ан. ГАК/ш. Задека/: На двох трибунах/оповідання та фейлетони, 1966/
 С. МАЛАНЮК: Книга спостережень/проза, кн. I-II, 1962-1966/
 П. ФЕДЕНКО: Соціалізм давній і новочасний/Мюнхен, 1968/
 Іг. ШАНКОВСЬКИЙ: Сто поетів - сто пісень/зб. японської поезії, 1966/
 Т. КУРПІТА: Блакитні троянди/Автобіографічна повість, Чикаго, 1966/
 Мліян ШОБЧАН: Що варто б знати/400 ст., 1966, Торонто/
 Яр. СЛАВУТИЧ: Трофеї/вибрані твори 1938 - 1963, Едмонтон/
 З. ДОНЧУК: ДЕСЯТКА/збірка оповідань, Філадельфія, 1968/
 В. ГАЙДАРІВСЬКИЙ: Заячий пастух/повість, 1962/
 Ів. ЕБЕНТУАЛЬНИЙ: Проти шерсти/гумор і сатира, 1962/
 Збірка УКРАЇНСЬКИХ НОВЕЛЬ/вступна стаття М. Глобенка/1955/
 мр. КЛЕН: Твори /том 2 і 4, за редакцією Свг. Маланюка, 1960/
 Широ дякуємо за надіслані видання! А ШАНОВНИМ НАШИМ
 ЧИТАЧАМ РАДІМО НАБУТИ ЦІ КНИЖКИ ДЛЯ ВЛАСНОЇ БІБЛІОТЕКИ. Без
 цих книжок і рідна хата - не хата... Ред.

ЗАЯБА У. САМЧУКА

" 19 травня 1968 р.
 " видатний письмен-
 " ник Ул. САМЧУК виї-
 " шов з ОУП "Слово".
 " З "Слова" виїшли
 " також Л. Полтава та
 " З. Дончук, бо в "Сло
 " ві", кажуть, забага-
 " то куклюю...

" " "
Коли я вмер - забув, не знаю...
Я в чорній прірві забув...
О краю мій, коханий краю,
Коли ж це стратив я життя?!

" " "
На моїй могилі не зійдуть червоні маки,
Бо ніде не буде й могили моєї.
Лиш палюче сонце моїм прегарячим серцем
Вас огріє й вам нагадає про мене.
Я лишуся з вами на всіх роздоріжжях трудних.
Залишуся в кожному зігрітім стеблі... І тільки
Запитас в матері хлопця далеких весен:
"А чому це сонце червоне й таке гаряче!?"

м. Сан Франціско, 1968

Іван Дніпряк

Людмила КОВАЛЕНКО

/Дружне/

Московському поетові українсь-
кого походження/

Була Росія чорна і кривава -
Ії такою знаємо й тепер...
Вона, немов стара мара-проява,
Іде під маскою "еСеРеСеР".
А ти все хвалиш грабежі і грати...
Забувши рідну мову й Рідний Край,
Плюєш у серце Матері розп'яте;
Життя, як пекло, а ти кажеш - рай!
Для чого ж славословий, знавіснений?!
Який ти в біса друг мені і брат?!
Слова московські сараном сіли
На рідний степ, на рідний гай і сад...
Пиши, бреш, вишкіркий ховті зуби -
Солодка слава, знай, немов димок...
На цвинтарі Москви, в хвилину згуби,
Й тебе чекає вже осиковий кілок!
1967

Ії окрадену збудили
На нашій не своїй землі
І пам'ятничок спорудили
На цвинтарі в чужім селі...
І сниться іноді Людмилі,
Що вже вона лежить в могилі...
І мов жар-птиця золота,
Над нею Вічність проліта...

Людмילו, крале з України!
Ще не вмирайте сотні літ!
Долайте осяйні вершини!

...Забувши цвинтарний граніт,-
Хай Ваша слава в Київ лине!!
1966

Під рябими кущами вухатими,
Де стерна босі ноги коле, -
Замці котять передніми лапами
По городах капусту в поге.../м.Вінграновський/

ДЕБЮТ У "ВОЛОСОЖАРІ"

Яків СОКІЛ

У К Р А І Н О І

Простяглася, Україно,
Ти в своїх границях,-
Ніби сонна, лежиш тихо,
Боля тільки сниться.
Головою в Дін уперлася -
Зручніше дримати,
Ноги свої простягнула
На гори Карпати.
А москвин господарє,
Биганяє з хати...
Ти дримаш і не чуєш,
Бо лінь тобі встати.
Не розбудять сини Неньки,
То розбудять внуки,-
Таки знищать загарбника
Й позбудуться муки.
Тоді підуть на Чернечу -
На Тарасів промінь...
Та спом'януть тихим словом -
В сім'ї вільній новій.
-:-:-

Армен ЛАНУ/франц. письм./
"Поетія - весна для людини..."

А очі дитячі, мов зорі вечірні,
Дивилися в далеч сумні;
Берізка ж біленька і вітри осінні
Листочки кидали мені.
Мов знали, дрібненькі, час приїде роз-
луки,
Берізка ростиме сама,
Ії не поглядять дитинячі руки,
Як приїде ще інша весна.
Давно я в країні живу несходимій...
Та чую берізоньки плач...
І ніби далеко в блакиті незримій
Вона мене кличе назад.
Бо бачу я й досі берізку біленьку,-
Вона мені рідна сестра,-
І матір свою там край хати, стареньку,
Як плаче за сином вона.
І може питає про наше страждання,
Бо ж радості в нас не було;
Забути не можу про тихе зітхання
І вічне скорботне чоло.
І сниться ще й досі: ген вітер колише
Берізку біленьку мою,
Мов тужить за мною... Додому все кличе,
Бо юність згадала свою.

Василь БОЛОНКА

Б Е Р І З К А

Край хати моєї у рідному краї,
Де юність моя розцвіла,
Як трави небесні у вічному раї,
Берізка біленька росла.
Як брат із сестрою, ми там виростили...
Я все до берізки ходив,
Мов діти маленькі завжди розмовляли,
Бо дуже її я любив.

...Якщо СКВУ означає спробу консолідації
політичної, то час уже подумати про консолі-
дацію літературну за тим самим ЛРІвським
принципом - "різні, але рівні"

Людмила КОВАЛЕНКО

/"Рефлексії від з'їзду "Слова", див.
"Свобода", 1-го червня, 1968/.

ВІД РЕД. Об'єднання Українських Письмен-
ників "ВОЛОСОЖАР" та Асоціація Діячів
Укр.Культ. не проти такої консолідації! -
Тепер слово за "Словом"...

ПІСНЯ УПА
Нумо до зброї, військо Бандери!
Ніч безпросвітна, душить туман...
Дружно, бадьоро румашть загони,
Сурми заграли, б'є барабан.
Приціляй, не спиняй,
Фронт рівняй, не відступай.
Відблиск зорі в небі горить,
Іде до нас бажаний Болі час/2 рази/
Хай розмовляють куля та порох,
Бийся хоробро, доки живий.
Згине навіки наш недруг і ворог,
З нами Бандера - Петлюра новий...
Приціляй, не спиняй,
Фронт рівняй, не відступай.
Відблиск зорі в небі горить,
Іде до нас бажаний воли час/2 рази/.
Нас мільйони хоробрих і дужих,
Пошади ворогу ніде не дамо.
Ми за Більну Нову Україну
Душу й тіло своє віддамо!

ЧИТАЙТЕ І ПОШИРЮЙТЕ "ВОЛОСОЖАРІ"

" " "
Пишу для того твір,
Щоб як мене не буде,
Про мій чудовий світ
Довідалися люди.
Я ж хочу передати
Майбутнім поколінням,
Які чудесні гами
Життя несе над світом...
І щоб якийсь знак,
Знайшовши ці рядки,
Бідчув теплінь, красу,
Як я їх чув колись...
Тоді, коли залишать
"Приятелі" в біді,
Мої палкіше, знає,
Полубить він пісні!

ЗАГИБЕЛЬ ЛЮДСТВА?

Нострадамус, який жив 400 р. тому в Франції, записав різні передбачення, що, за твердженням знавців цих записів, послідовно збуваються... Передбачення недалекого майбутнього припадає на роки 1970-1980:- Вогненний Бог з димом та грозовицями зітре з поверхні Землі міста і ковчій Схід залле Захід. Найтрагічніші будуть роки 1996-2006. Почнеться загальний світовий голод і чума. Одна з найбільших плянет почне наближатися до Землі, спричиняючи безперервні дощі. Через утрату рівноваги земної вісі, океани заллять водю материки і людство загине...

ПОСИЛКА НОСТРАДАМУСА. Жовто-червоний Схід потоне у власній крові, а з голодом, чумою і тією плянеткою людство ще дасть собі раду... Божий Світ - вічний, - і вічні ми з Ним! - Ред.
o-:-:o

СТРАХІТТЯ АТОМОВОЇ ВІЙНИ

Американський військовий штаб опрацював брошуру, яка перший раз прилюдно подає "жахливу статистику" атомової війни. В цій брошурі, між іншим, сказано, що коли б атомна війна вибухла в 1970 році нападом СРСР, то Америка все ж таки буде мати "тисячі атомних головок", якими знищить напасника... Калькуляція передбачає, що коли б лише кількост атомних головок пройшло крізь оборонну систему СРСР, то 30% населення тієї держави загине!..

В тій книжечці ще сказано, що коли лише дві із трьох американських стратегічних атомових сил, таких, як бази балістичних стрілен, ракети підводних човнів будуть виключені з акції, бо їх ворог знищить, то та третя атомна сила, що залишиться, зможе цілковито знищити Радянський Союз.

...А що, коли Нострадамус не помилився? А що, коли навіть не помилився С. Маланюк, який писав: "Є тільки смерть, є тільки тьма... Прийди ж ти, мудра і німа, склади на грудях мертві руки...! Чи знають сильні світу цього, що залишиться з них і їхніх нащадків після атомової війни?! Та є сильніша зброя за "тисячі атомових головок"... Ще раз повторюємо: Божий Світ - вічний, - і вічні ми з Ним!
Новість "РОЗБРАТ" будемо продовжувати друкувати в наступних числах. Ред.

"Американці - пристойні, добросерді люди. В Європі ми звикли так визначати щедру й великодушну людину: коли треба, вона з себе останню сорочку зніме й віддасть тобі. Але якщо в тебе немає сорочки, то американець навіть пошчепить тобі гроші на купівлю її... Та чи можемо ми ввряти американцям своє долі?.. Так, можемо!" - Дім ХАЙДЕН

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ ДОРОГИЙ ЗЕМЛЯЧЕ!

Дякую за Ваш гарний лист. Грабаровському можу вислати лише "На білому коні". Нове видання "Волині" у трьох томах ще в друці... "Темноту" можете дістати в Академії Наук. Першої частини "Ост" вже немає в продажі. Вам вислав також "На білому коні", а як вийде "Волинь", можу дати більшу кількість комплектів. Тішуся, що Ви у доброму настрої, пишете свої поезії та байки, любите книжку. Бажаю Вам гарного, успішного, радісного Нового Року! - Улас С А М Ч У К

ШАНОВНИЙ ПОСТЕ-БАЙКАРЮ!

Вітаю з 50-літтям. При сучасних умовах і досягненнях медичних наук, і тих відкриттях, яке зробило людство для збереження й продовження нашого життя, - це ще не так страшно і не так багато - 50! Що я можу сказати про Євгена Маланюка? Все сталося раптово і несподівано. Був і нема... - Леонід Л И М А Н

ДО УВАГИ ЧЕСНИХ УКРАЇНЦІВ

Як бачите і знаєте, ми покищо видаємо мініатюрний "Волосожар"... Щоб видавати справжній великий літ. часопис, треба мати багато грошей і багато вільного часу. Ми не користуємося ніякими "гаданими фондами"... Наші "фонди" - це невелика передплата і пресфонд. "Волосожар" - не бізнесове видання. "Волосожар" - не орган перевертнів, яких є вже "доволі, що в кращій долі забули рід і хати відреклись, що годувала їх колись". Списки наших прихильників, чесних людей, будемо ще друкувати в наступних числах "ВОЛОСОЖАРУ".

З привітом і подякою WOLOSOJAR P.O.Box 472 Vineland, N. J. 08360, USA

